ECLI:LV:AT:2022:1221.A420213622.6.L
Lieta Nr. A420213622, SKA-1171/2022
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2022. gada 21. decembrī

[1] Senātā saņemta pieteicējas akciju sabiedrības „GRINDEKS" blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 2. novembra lēmumu, ar kuru izbeigta tiesvedība lietā par Valsts darba inspekcijas lēmuma (turpmāk – inspekcijas lēmums) atcelšanu.

[2] Pārbaudot pārsūdzēto tiesas lēmumu un blakus sūdzību, senatoru kolēģija atzīst, ka rajona tiesa, atsaucoties arī uz Senāta judikatūru, ir pamatoti secinājusi, ka, tā kā pieteicēja neiebilst inspekcijas lēmuma rezolutīvajai daļai, kā arī inspekcijas lēmuma motīvu daļā ietvertais pamatojums pats par sevi nerada tiešas tiesiskās sekas pieteicējai un nav ar prejudiciālu nozīmi, tiesvedība lietā ir izbeidzama, jo lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Tāpat rajona tiesa pareizi un atbilstoši Senāta judikatūrai secinājusi, ka inspekcijas lēmuma kā akta par nelaimes gadījumu darbā galīgā noformējuma motīvu daļā ietvertajiem apsvērumiem pašiem par sevi nav prejudiciālas nozīmes ne krimināllietā, ne civillietā.

[3] Pieteicēja blakus sūdzībā norāda, ka no Administratīvā procesa likuma neizriet, ka konstatējošu administratīvo aktu nevar pārbaudīt tiesā. Pieteicējas ieskatā tiesas interpretācijas rezultātā akts par nelaimes gadījumu darbā zaudē savu jēgu, ja tajā var norādīt jebkādus argumentus, faktus vai neko nenorādīt, savukārt tiesa to var atteikties pārbaudīt. Atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumiem Nr. 950 „Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr. 950) secinājums, vai nelaimes gadījums ir darba vides faktoru iedarbības rezultāts, ir saistīts ar konkrētām juridiskām sekām, tādējādi iestādei ir pareizi jākonstatē faktiskie apstākļi un jāsecina, vai šie apstākļi bija darba vides faktoru iedarbības rezultāts.

Blakus sūdzībā minētie argumenti neatspēko tiesas lēmumā un Senāta nolēmumos konsekventi norādīto, ka, ja persona iebilst pret inspekcijas lēmuma pamatojuma secinājumiem, kas paši par sevi nerada tai tiesiskās sekas vai tiem nav prejudiciālas nozīmes, pieteikumu ir atsakāms pieņemt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 191. panta pirmās daļas 1. punktam (*Senāta 2020. gada 29. decembra lēmuma lietā Nr. SKA-1647/2020, ECLI:LV:AT:2020:1229.SKA164720.3.L, 5. punkts, Senāta 2019. gada 18. jūnija lēmuma lietā Nr. SKA-1268/2019, ECLI:LV:AT:2019:0618.SKA126819.4.L, 8. punkts*) vai, ja tiesvedība ierosināta, tā izbeidzama atbilstoši Administratīvā procesa likuma 282. panta 1. punktam (*Senāta 2021. gada 28. oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-85/2021, ECLI:LV:AT:2021:1028.A420359416.7.S, 8. punkts*). Izskatāmajā lietā rajona tiesa pamatoti piemēroja Administratīvā procesa likuma 282. panta 1. punktu un izbeidza tiesvedību. Turklāt arī no pieteicējas blakus sūdzības neizriet nekāda norāde uz pieteicējas tiesiski aizsargājamu interesi pārsūdzēt inspekcijas lēmuma pamatojumā ietvertos apsvērumus.

Pieteicējas arguments, ka akts par nelaimes gadījumu darbā zaudē savu jēgu, ja tajā var norādīt jebkādus argumentus, faktus vai neko nenorādīt, savukārt tiesa to var atteikties pārbaudīt, nav pamatots. Ja aktā par nelaimes gadījumu ir norādīti argumenti, kas nekādi neatbilst akta rezolutīvajai daļai vai aktā pamatojuma vispār nav, tad tas ir pamats pārsūdzēt akta par nelaimes gadījumu darbā rezolutīvo daļu, kas savukārt būtu pamats izskatīt pieteikumu administratīvā procesa kārtībā.

[4] Pieteicēja blakus sūdzībā iebilst, ka tiesas secinājumi par noteikumu Nr. 950 anotāciju nav iekļauti pašā anotācijā un ir pretrunā noteikumu sistēmai un mērķim. Pieteicēja arī atsaucas uz minēto noteikumu 39. punktu un Darba aizsardzības likuma 8., 15., 17. un 19. pantu.

Senatoru kolēģija nepiekrīt pieteicējai, ka tiesas secinājumi ir pretrunā noteikumu Nr. 950 mērķim. Tiesa ir atzinusi, ka vienīgās tiesiskās sekas, kuras rada akts, ir konstatējums par to, vai nelaimes gadījums ir bijis darba vides faktoru iedarbības rezultāts. Tiesa lēmumā, citējot noteikumu Nr. 950 anotācijā minēto, ir norādījusi, ka aktā nav paredzēts uzskaitīt normatīvo aktu pārkāpumus no darba devēja un nodarbinātā puses, jo akta būtība ir konstatēt, vai nelaimes gadījumu ir izraisījusi darba vides faktoru ietekme, nevis noteikt iesaistīto personu vainas pakāpi. Savukārt darba aizsardzības un darba tiesību pārkāpumus vērtē inspekcija, atsevišķi apsekojot uzņēmumus; vienlaikus aktā netiek prasīts norādīt pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, jo tie neatbilst akta mērķim un ir paredzami citos dokumentos.

Šāds tiesas secinājums atbilst Senāta praksē iepriekš sniegtajām atziņām, ka aktā par nelaimes gadījumu darbā vairs nav paredzēta pienākuma uzlikšana darba devējam veikt pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai. Tā vietā noteikumu Nr. 950 39. punktā noteikts, ka pēc nelaimes gadījuma izmeklēšanas darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai. Citiem vārdiem, darba devējam pienākums atkārtoti novērtēt riskus un paredzēt pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai ir noteikts tiesību normā, un tas nav atkarīgs no akta satura (*Senāta 2019. gada 26. septembra lēmuma lietā Nr. SKA-1520/2019, ECLI:LV:AT:2019:0926.A420242317.18.L, 8. punkts, Senāta 2017. gada 28. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-161/2017, pieejams Augstākās tiesas tīmekļvietnē, 8. punkts*). Tādējādi pieteicēja blakus sūdzībā nepamatoti norādījusi, ka darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā, ņemot vērā faktus, kas konstatēti nelaimes gadījuma aktā. Tāpat senatoru kolēģija atzīst, ka arī atsauces uz Darba aizsardzības likuma normām neietekmē secinājumu, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Pieteicējas norādītajās tiesību normās noteiktie darba devēja un darbinieka pienākumi jāpilda neatkarīgi no tā, ir vai nav noticis nelaimes gadījums darbā.

[5] Ievērojot minēto, blakus sūdzība ir atzīstama par acīmredzami nepamatotu, kas atbilstoši Administratīvā procesa likuma $320.^1$ pantam ir pamats atteikumam to izskatīt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma $320.^1$ pantu un 338. panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt akciju sabiedrības „GRINDEKS" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 2. novembra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Meldere Senatore I. Višķere Senatore R. Vīduša